KURJER KRAKOWSKI.

Dnia 4 grudnia 1835

Wjazd Konstancyi narzeczonéj Zygmunta III.

PIĄTEK

Nro 55.

Pismo to kosztuje kwartalnie złp. 6 i wychodzi codziennie (wyjąwszy niedziele i święta uroczyste) przed południem

Nakładem wydawcy Antoniego Tessarczyka.

KRAKOW.

W drukarni *Breitkopfa i Härtla* w Lipsku wychodzi dzieło p. tyt.

HISTORYA NARODU POLSKIEGO p. ADAMA NARUSZEWICZA w formacie 8 maj. na pięknym francuzkim welinowym papierze, z portretem autora na stali rytym i kartami jeograficznemi. Dla uniknienia wielkości ksiąg, podzielona będzie na 10 tomów. — Cena prenumeraty wynosi złp. 72. Dla ułatwienia zaś wypłaty, każdy z prenumerujących złoży przy prenumerowaniu tylko złp. 12 a późniéj przy odbieraniu każdego tomu po złp. 6. spłacać będzie. —

W Warszawie u *A. E. Glücksberga* wychodzi:

ENCYKLOPEDJA POWSZECHNA *zbiór wiadomości najpotrzebniejszych dla wszystkich stanów*, w 8 tomach in 8. Prenumerata wynosi rocznie czyli na 2 tomy bez rycin złp. 40. z 2 atlasami rycin złp. 54. Półrocznie czyli na jeden tom bez rycin złp. 22. z atlasem rycin złp. 29. —

Na obadwa powyższe dzieła przyjmuje przedpłatę w Krakowie Księgarnia J. Czecha.

Rossya. Petersburg 21 listop. — N. Cesarz JMC. raczył angielskiemu posłowi lordowi *Durham* dać posłuchanie, przyczém tenże miał zaszczyt złożyć N. Panu listy wierzytelne od swego monarchy. N. Cesarzowa Jemć. i Jego Ces. Wysokość W. Książe następca Tronu raczyli również udzielić posłuchanie temuż posłowi.

Austrya. Wiedeń 18 listopada. Poseł C. Austryacki przeznaczony do Bawaryi hr: Spiegel udał się na miejsce swego przeznaczenia.

Francya. Paryż 22 listopada. — Według doniesień telegraficznych, książe Orleanu przybył do Algieru d. 10. Utrzymują iż tenże ma się udać do Oranu d. 15. — *Monitor* dzisiejszy zawiéra rozporządzenie królewskie z d. 20. kontr-assygnowane przez ministra spraw wewnętrznych według którego zwołanie Izb oznaczone jest na 29. gr. r. b. Dziennik urzędowy pod 6 tytułami i 23 artykułami zawiera rozporządzenie królewskie tyczące się poboru celnego i okrętowego w naszych francuzkich posiadłościach północno-afrykańskich. Stan handlu francuzkiego w ostatnich latach jest następujący: wartość wprowadzonych towarów z zagranicy w 1834 wynosiła 700,194,336 fr. to jest o 27000000 fr. więcéj aniżeli w r. 1833. Z tych towarów spotrzebowano rzeczywiście za 503,933,048 fr. których opłata wynosiła 101,368,967 frank.

Największy dowóz był z Sardynii a najmniejszy z Danii. W r. 1833 największy dowóz był z Belgii a najmniejszy z Grecyi. Wywóz ogólny wynosił 714.705,038 fr. tak iż dowóz był większy o 5,489,298 fran. aniżeli wywóz.

D. 22. Poseł amerykański p. Barton miał długą naradę z posłem rossyiskim. — Donoszą z *Havre* że północno-amerykański statek *Albany*, na którym popłynie p. Barton uda się w drogę 1 grudnia. Przybył do Havre z Nev-Yorku statek parowy *Havre*. Na pokładzie jego znajduje się uczony inżynier Chevalier autor wielu artykułów o Stanach Zjednoczonych umieszczanych w *Journal des Débats*. Wiadomości, które przywiózł ten statek nie zawierają nic stanowczego co do stosunków między Francyą a Stanami Zjednoczonemi. To jednak jest pewna iż powszechnie w Stanach Zjednoczonych się spodziewają że sprawa ta w sposób przyjazny zagodzoną będzie. Przeciwnie *Mémorial Bordelais* utrzymuje że okoliczność ta pociągnie za sobą konieczną wojnę. — Donoszą z *Bajonny* pod 19 list. że dywizya Karolistów która wkroczyła do Aragonii, zdobywszy znaczną ilość broni powróciła d. 15 do Larainzar. Jen. zaś Oraa który z Pampeluny udał się do Puente la Rejna tak zręcznie podszedł Karlistów iż stał się panem Estelli. — Dziennik *National* tak się wyraża co do wiadomości telegraficznych z Hiszpanii: „nie możemy wielkiéj pokładać wiary w doniesieniach telegraficznych, gdyż przekonaliśmy się tylokrotnie że wszystkie te doniesienia raz bywają ogłaszane a drugi raz odwołane. I tak np. dziś dowiadujemy się że Karliści z Aragonii powrócili ze zdobyczą broni gdy tenże sam dziennik poprzednio donosił nam że jen. Kordowa nie dopuścił wkroczenia do Aragonii tejże samej dywizyi Karolistów.

W Izbie parów odczytana była sprawa Fieskiego przy drzwiach zamkniętych. Podobnież się dzieje w sądzie obwinjonych kwietniowych; w dniu zaś 20 i 23 będą sądzeni podoficérowie z Luneville.

Memorial des Pyrenées pisze że w czasie uderzenia karolistów na szaniec przedmostowy w Bidassoa gdy grad kul padł na naszą ziemię, kommendant w Behobia rozkazał wojsku stanąć pod bronią i dadź ognia z dział do karolistów kilkanaście razy, tak że zmuszeni do odwrotu poprzestali dalszego attaku. Z Figueras donoszą że kommendant Guergues O'Donnel dostawszy się do niewoli został rozstrzelany. Dowiadujemy się z Barcelony pod 11 listo: że jenerał Mina postanowił uwolnić od służby 50,000 ludzi którzy bez żadnej karności wojskowej rozproszeni po całej Katalonii są tylko ciężarem kraju i zawadą w wojnie, a skarb publiczny narażają na stratę bezużyteczną. Zdaje się że jenerał Mina w tej reformie dozna wiele trudności. Tenże jenerał wydał rozkaz do wszystkich naczelników miast, zalecając im surowo, ażeby wszystkim tym którzy stoją na liście wojskowej nie wydawano nigdzie paszportów pod żadnym pozorem.

Król pracuje ciągle z ministrami. *Journal des Debats* donosi że Izba Parów ukończyła swoje narady

względem sprawy Fieskiego i że w ich skutek Fieski, Pepin, Morej i Boireau, zostali oskarżeni jako sprawcy, a Bechet jako współwinny zamachu na życie króla. Wyrok ten sądowy będzie przeczytany obwinionym razem z aktem zaskarżenia.

Listy z Bayonny donoszą pod d. 16 że Iturałde wkroczył d. 11go z dwoma batalionami do Aragonii, Podług depeszy telegraficznej z Bayonny pod d. 18 jeden bataljon legii cudzoziemskiej w marszu z Jaca do Sos pod Verdoun spotkał się z kolumną karolistów. Pomimo trzy razy przewyższającej siły nieprzyjaciela uderzył nań dzielnie i zmusił do ustępu. Według wiarogodnych doniesień zaszła mocna utarczka d. 3 pod Tremp. Karliści mieli około 100 zabitych i tyle rannych, oprócz tego ponieśli jeszcze znaczne straty w odwrocie ku Pueblo de Segur. Tremp zajęte jest teraz przez 300 krystynów, Działanie wojsk królowej zaczęło się w niższej Katalonii, celem zapędzenia karolistów w góry. Jenerał Gergue stoi z swoim korpusem w Larga. Jenerał Mina dał rozkaz attakowania go lecz niewiemy jeszcze z jakim skutkiem. W wyższej Katalonii panuje spokojność. W okolicy Calatayud stoi korpus Karolistów złożony z 1500 ludzi, którego dowódzcą jest niejaki Quilez. *Memorial Bordelais* utrzymuje że Don Karlos przedsięwziął uskutecznić nowy plan operacyjny do którego stosownie główny korpus karolistów z 23,000 ludzi pod dowództwem jenerała Casa Eguja podzielony ma bydź na 3 dywizye, z których jedną ma dowodzić jenerał Gergue oddzielnie w Katalonii, druga ma rozpocząć działanie pod jenerałem Ituralde w Aragonii, a trzecia pod jenerałem Gomez w Kastylii jenerał zaś Eguja z częścią swojego korpusu ma zająć stanowisko w okolicy Vittorya.

Anglija, *Londyn* 21 listopad. — Na zgromadzeniu wczorajszém rady stanu u króla w Brighton byli przytomni ministrowie: lord Melbourne margrabia Lansdowne, lord J. Russel, l. Palmerston, l. Glenegl i p. Spring-Rice. — Sędzia najwyższy z *Denman* znajdował się także na tém posiedzeniu Nuri-Eftendi i Reszid Bej posłowie tureccy byli wczoraj na obiedzie u króla. Gazeta Dworu utrzymuje że l. George William Russel mianowany został posłem nadzwyczajnym i ministrem pełnomocnym w Berlinie.— Książe Beaufort jest niebezpiecznie chory, tak iż obawiają się o życie jego.

Thimes donosi z Paryża: że eskadra francuzka pod dowództwem admirała Mackau ma się udadź z Brestu do Indyi zachodniéj. Przeznaczeniem jéj będzie, na przypadek wojny z Stanami Zjednoczonemi bronić praw Francyi w tamecznych posiadłościach. Tenże dziennik utrzymuje że traktat handlowy który ma być zawarty między Portugaliją a Angliją trudno żeby przyszedł do skutku, albowiem zasady jego z strony Anglii nie mogą być jeszcze stanowcze, tém bardziéj że Kortezy portugalskie nie przyjęły dotąd nowéj taryffy celnéj. Jeżeli zaś przyjdzie do zawarcia traktatu, to zasady jego ułożone będą przez obadwa rządy, nie zaś przez komissyą kupców angielskich i portugalskich.

Dziennik *Thimes* w numerze wczorajszym zapewnia że okręt liniowy *Rhodney* w tych dniach ma udać się do Barcelony z bronią i amunicyą dla królowéj Krystyny i że w skutek poczwórnego przymierza wiele okrętów angielskich otrzymało rozkaz wzmocnienia eskadry angielskiéj krążącéj przy brzegach wschodnio południowych Hiszpanii.

Hiszpanija. Madryt 16 listop.— Dziś o 2 godzinie po południu otworzona będzie izba kortezów. Utrzymują że pomimo trudności w otrzymaniu pieniędzy, któréj powodem oderwanie się 4 północnych prowincyi i wojna domowa; skarb zmuszony jest zaciągnąć nową pożyczkę zagraniczną. Pogłoska o poróżnieniu się jen. Kordowa z jen. Evans jest mylna.— Legia angielska znajduje się teraz w *Briviesca.*

Jenerał Iriarte wyruszył 9 b. m. z swoją kolumną z Pampeluny: Napadł na oddział karolistów, rozbił ich i 50 położył na placu lub zabrał do niewoli.

Dowiadujemy się z dzienników legitymistowskich że D. Karlos w Katalonii uorganizował juntę któréj członkowie są D. Rocho Canał, prezydujący D. Jose Montane, D. Pedro Sans, D. Narciso Ferrar, D. S. de Montades, D. Mauricio Cario Vocal. Komissarzem wojennym mianowany D. Miguel Samso, syn jenerała tegoż imienia. Też same dzienniki karlistowskie utrzymują że wojsko D. Karlosa coraz bardziej się powiększa, że bataliony jego zwykle nacierają bagnetem, że pobory w imieniu D. Karlosa nie znajdują żadnych trudności, i że krystynowie nie zdolni wytrzymać natarczywości karolistów w polu, zwykle szukają w swych twierdzach schronienia. Jak dalece można wierzyć tym pogłoskom nie wiadomo. Mieszkańcy Galicyi Navarry i Aragonii wysłali deputacyę do jenerała Miny który już wyzdrowiał ofiarując mu dowództwo pomienionych prowincyi. Lecz tenże jenerał oświadczył że ulega tylko rozkazom rządu i że zostaje przy dowództwie w Katalonii.

Portugalija. Lizbona 5 listop.— W okolicy *Villa-Real* ukazała się banda guerylasów miguelistowskich złożona z 60 ludzi, która tamże ogłosiła D. Miguela.— Kilka kompanii piechoty uderzyły na miguelistów, którzy nie czekając bitwy rozpierzchnęli się na wszystkie strony. Wiele osób w téjże prowincyi było aresztowanych.— Marszałek Saldanha poróżniwszy się i z opozycyą i z ministrami stracił zupełne zaufanie. Starał się on utworzyć tak zwane *tiers parti,* lecz nadaremmnie.

Przybył tu do Krakowa JP I. Dupuis Herkules najsilniejszy 19go wieku któremu dotąd nikt w sile niewyrównał. P. J. Dupuis, który okazywał cuda swojej siły w Rzymie, Neapolu, Paryżu, Lyonie, Berlinie i innych stolicach. Łącznie z JPanną Teutsch najsilniejszą ze wszystkich żyjących kobiet i z JPP. Bertotto tancerzami z Paryża da przedstawienie w tutejszym Teatrze Narodowym.

Dziś w południe ciepła stopni 3.

Główny kantor redakcyi Kuryera w księg: p. Kocha obok kośc. P. Maryi w rynku.